

בעזהשי"ת

מִיָּמֵי עֲמוּקִים עֵצָה בְּלֵב-אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלָה
סְטְרִיקוֹב

קובץ דברי תורה

עצה ותבונה

דברי תורה

מב"ק מרז אדמו"ר זצלה"ה

'עומק לב'

שיעורים בספרה"ק

מב"ק מרז אדמו"ר שליט"א

'מים עמוקים'

'דולה התבונה'

פרשת חקת

תשפ"ב

מכון זכור
לאברהם
סטריקוב

לע"נ

הרה"ח המפואר זכה ליצוק מים אצל אדמו"ר הזקן
ועד זקנה ושיבה התבטל בביטול גמור ובאמונת צדיקים
לב"ק אדמו"ר זצוקללה"ה ויבדלחט"א לב"ק אדמו"ר שליט"א

ר' **משולם זושא** זצ"ל

ב"ר אברהם יעקב זצ"ל

גרליץ

נלב"ע ג' תמוז תשע"ד

ת.נ.צ.ב.ה.

לתרומות והנצחות:

052-7620204

רחוב דוד 32 ירושלים

קובץ ט"ז

ערש"ק פר' חקת תשפ"ב

ניתן להאזין לשיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מדי ליל שישי בשידור חי במערכת 'קול סטריקוב' מס' 072-3371263 שלוחה 4.

כמו כן ניתן להאזין לאחר השיעור בקו שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ב'קול הלשון'

מס' 073-2951269 שלוחה 1.

 חקת

זאת חקת התורה (יט, ז).

ורקדקו המפרשים ובספרים מהו חוקת 'התורה', הרי לא קאי אלא על מצוה אחת של פרה אדומה, ויותר הוי ליה למימר זאת חוקת 'הפרה'. וי"ל ע"פ מה שהציא בישבוח ישראל (אות א) צטט זקינו הרה"ק רבי שרגא פייבל' מגריצא זי"ע עה"פ (מהלים קיט, סו) "טוב טעם ודעת למדני כי צמלותיך האמנתי", כי קיום המצוות צריך להיות מצד האמונה, ולא מצד הצנת המצוה בטעם ודעת, ודוד המלך ע"ה ציקש 'טוב טעם ודעת למדני', היינו שיגלו לו טעמי המצוות, 'כי צמלותיך האמנתי', היינו שהוא גם מצלי לידע את הטעם עושה את המצוות מצד האמונה, וממילא אפשר לגלות לו את הטעמים.

ובן מצוה בגמרא (סנהדרין כא:): שגילוי טעמי המצוות יכול להציא לידי מכשול, שאמרו, "מפני מה לא נתגלו

טעמי תורה שהרי שתי מקראות נתגלו טעמן נכשל צהן גדול העולם, כתיב (דברים יז, יז) 'לא ירצה לו נשים', אמר שלמה אני ארצה ולא אסור, וכתיב (מלכים א יא, ד) 'ויהי לעת זקנת שלמה נסיו הטו את לבבו'. וכתיב (דברים יז, טז) 'לא ירצה לו סוסים', ואמר שלמה אני ארצה ולא אשיב, וכתיב (מלכים א י, כט) 'ותלא מרכבה ממלכים צטט' וגו'".

והנה מצוות פרה אדומה היא לטהר טמאים ולהכשירם לחזור אל המחנה לאחר שהשתלחו הימנו, וצפנימיות מרומז בזה ג"כ דרך תיקון החוטאים שנטמאו בעוונות, והתרחקו ממחנה שכינה. וי"ל דזהו 'חוקת התורה', שפתחה צו הפרשה, להורות לזה הצא עכשיו להיכנס למחנה, היינו לשוץ צתשובה, ולהתחיל לקיים התורה והמצוות, אזי ראשית כל צריכים לעשות את המצוות צדרך של חוקה, צאמונה צלא להצין הטעם, ורק אחר שיקיימו

המלאות באופן כזה, אז יוכלו ג"כ ללמוד ולהשיג המלאות בטיב טעמים.

א"י זאת חקת התורה, וברש"י: לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל, לומר, מה המלאה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב זה חקה, גזרה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה.

וי"ל בזה עפ"י מה שהביא רש"י לק' מיסודו של רבי משה הדרשן שפרה אדומה באה לכפר על מעשה העגל. וזה שטוענים אומות העולם 'מה המלאה הזאת ומה טעם יש בה', היינו שהם לא משיגים איך יתכן כדבר הזה שחוטאים ועדיין יש פתחון פה לשווא בתשובה, ובפרט בחטא גדול וקשה כזה כמעשה העגל, איך שייך להשיג כפרה על כך.

ועל זה אמר 'גזירה היא מלפני אין לך רשות להרהר אחריה', שהגם שעל פי פשוט הדבר מופרך ואינו מובן כלל, איך אפשר לשווא בתשובה ולכפר על החטא, מכל מקום כן גזרה חכמתו ית"ש, וליכא לאקשווי עליה מידי, רק לשווא בתשובה שלימה.

נודע המעשה המוצא בגמרא (קידושין לה.) על דמא בן נתינה שבאו לקנות ממנו חבן לחושן, וכיוון שהיו המפתחות לאורז נתונים תחת למראשותיו של חביו, ויתר על הריווח ממכירת החבן כדי שלא להעיר את חביו, ובשכר זה נולדה לו פרה אדומה צעדרו.

ואמר הר"ק החידושי הרי"מ זי"ע לבאר מדוע דווקא בא צשכרו צפרה אדומה, כי כאשר דמא בן נתינה מסר עצמו כ"כ לכבוד חביו, היה עלול להתעורר קטרוג ממה שגוי פשוט מקיים מלאה צהידור ובשלימות כזו. וזה באו להורות צפרה אדומה שנולדה לו, שאמנם הגוי מוסר עצמו לקיום מלאה שכלית כמו כיבוד חב, שזה צטבע שבן אוהב את חביו ומצין מדעתו שצריך למסור עצמו על כבודו. אבל בני ישראל מקיימים גם מלאות חוקיות כמו פרה אדומה, ומוכנים למסור הון רב על מלאה זו אף שאין מצינים טעמה, מתוך אמונה פשוטה צהשי"ת.

והנה כתיב (שמות טו, כה) "שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו", ופירש"י שם: "צמרה נתן להם מקלית פרשיות של

תורה שיתעסקו בהם, שבת, ופרה אדומה, ודינין", ובגמרא (סנהדרין נ:). איתא שנלטו ג"כ על כיבוד אב ואם. וי"ל דהיינו 'חק ומשפט', ש'חק' מורה על פרה אדומה שהיא חוקה עלי טעם, ו'משפט' מורה על כיבוד אב ואם שהיא מצווה שכלית. ולהורות לבני ישראל שצריך לקיים גם את המצוות השכליות, וגם את המצוות החוקיות. ויותר מזה, שגם את המצוות השכליות כמו כיבוד אב ואם, אין לקיימם מחמת שהשכל או

הרגש הלז מחייב אותם, אלא מכח האמונה בהשי"ת, וכמו במצווה חוקית. ובוה יש להוסיף נופך צמה שניתן לדמא בן נתינה פרה אדומה, להורות שהוא אמנם קיים כיבוד אב במסירות, אבל היה זה מחמת שהצין צדעתו וצשכלו שכן צריך להיות, ואילו בני ישראל אף כשמקיימים מצוות כיבוד אב, עושים זאת כמו במצוות פרה אדומה, היינו מחמת ציווי השי"ת, ולא משום הבנתם והרגשתם.

מים עמוקים

אור החיים - פרשת קרח (טו, כג)

וחשוק אצל הבורא למעלה מהכל, וכמו שמבוארים הדברים בהרחבה בספר הזוהר, גם בדבריהם ז"ל.

ולזה נתחכם משה וריצה ה' בדבר שהוא חפץ בו ואמר 'אלקני הרוחות לכל בשר' שאתה חפץ שאלקותך תהיה לרוחות בזמן שהם בבשר, ואם אתה ממיתם אתה חסר רצון זה, ואין נכון להגביר הדינים שיסובבו הפסד קבלת אלקותך לרוחות שבבשר שהוא רום תכלית חשקך. ואמר 'האיש אחד יחטא', לומר שכפי הדין אין להם חיוב כי כולן לא חטאו לחייבם אלא אתה בא עליהם בקצף שהוא תגבורת הדין, והוא אומרו תקצוף.

עוד נתכוון לדבר לפניו דברי ריצוי המתקבל לפניו, על פי מה שקדם לו בידיעת הדרגת החפץ שיש לבורא, האחד הוא שבח והלל אשר יתנו לו צבא מעלה. למעלה ממנו שבח והלל אשר יתנו לו נשמות הצדיקים משני אוצרות החיים, אוצר אחד של נשמות שעדיין לא באו לעולם הוזה שעליהם אמרו ז"ל (יזמות סג) 'עד שיכלו נשמות שבגוף', ואוצר שני של נשמות שכבר באו לעולם הוזה וחזרו ונתנו באוצר החיים, וכולם נותנים שיר ושבח והודאה לבורא יתעלה שמו בסוד (משלי טו, ד) 'כל פעל ה' למענהו'. למעלה מהם השיר והשבח העולה מהנשמות אשר הם בעולם הוזה אשר הם תוך הבשר והוא מונעם מהכיר ה' והם מתעצמים לאהוב ה' ולשבחו ולהודות למאמרו, זה עליון

מגיד דבריו ליעקב [לרצינו הרה"ק רצי דב צעריש מצאלע זי"ע] – פרישת קרח

המוחלוקת שבין קרח ובין משה היה, שקרח פקח גדול היה (מנחמא קורס אום ה), ובירר לו דרך ישרה לעצמו להיות עובד ה' בדרכי המצות שיהיו על פי דעתו, ולא על פי דרך התורה, ולכן המשיך אחריו ר"נ איש לרמוז על 'נר מצוה' (משלי ו, כג), היינו שיתנהג המצוה על פי דעתו, ולקח אותם בדברים והלבישן פליתות שכולן תכלת, הוא רמוז כי אותם האנשים אשר פתה אותם ללכת אחרי עצתו הלבישן בלבוש גדלות, כי מלת תכלת מרמוז לאיש בעל מדריגה, כי הוא בשפת חלקות פתה כל אחד ביחידות בלא התחברות חבירו, וזהו שתרגם אונקלוס (טו, ב) 'ואיתפליג', שחילק כל אחד מהנפתים, ולכל אחד לפי הבנת שכלו הסית אותו עד אשר השתוה לדעת קרח.

ולא כן היתה דעת משה רבינו ע"ה עליו נאמר 'בכל ביתי נאמן הוא' (צמדצב יב, ז), ולא זו מדרך 'אור התורה'

(עפ"י משלי טז) כאשר נצטוה מהשם יתברך, כנאמן הנפקד אצלו דבר ושומרו מכל אסון, וגם אם רבים יקומו עליו בתחבולות שונות לתת לאחרים את פקדונו לא ישלח בו יד לשנות דעת המפקיד. וכל דבריו היו עם כל ישראל בכלל, כמאמר הכתוב (דברים א, א) 'אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל', רצה לומר גם דברים קשים לא דיבר ליחידים רק אל כל ישראל בכלל. וזה שאמר משה רבינו ע"ה 'לא חמור אחד מהם נשאתי' וגו' (טו, טו), רצה לומר לא חומריות של 'אחד' מהם לקחתי כי גם דברי תוכחה להסיר החומריות מלב איש לא דיברתי עם אחד בפרט רק בכלל כנ"ל. ולכן שמואל הנביא שיצא מבני קרח היה מוכרח לתקן חטאת קרח ודיבר גם כן לישראל בתוכחה להיותם מכוונים לדברי משה רבינו ע"ה, ו'חמור מי לקחתי' וגו' (שמואל א יב, ג) פירושו כנ"ל כדברי משה רבינו ע"ה.

דולה התבונה

'מעלת העבודה על אף המניעות' 'נחיצות האחדות וההתחברות עם הכלל'

דא"ח בסעודת הילולא דרבינו הרה"ק רבי דב בעריש מביאלע זי"ע

ליל שישי פרשת קרח, אור לכ"ה סיוון תשפ"ב

הנחת רוח המעולה מכל לפני השי"ת היא מעבודת הנשמות
כשהם בעוה"ז בתוך הבשר הגשמי

בעמדנו כעת בליל שישי ערב שב"ק, נלמד תחילה מדברי האוה"ח הק' על הפרשה.
והוא בדבריו עה"פ (טו, כג) "ויפלו על פניהם ויאמרו א-ל אלקי הרוחת לכל
בשר האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצף", וז"ל:

עוד נתכוון לדבר לפניו דברי ריצוי המתקבל לפניו, על פי מה שקדם לו בודיעת
הדרגת החפץ שיש לבורא, האחד הוא שבת והלל אשר יתנו לו צבא מעלה.
למעלה ממנו שבת והלל אשר יתנו לו נשמות הצדיקים משני אוצרות החיים, אוצר
אחד של נשמות שעדיין לא באו לעולם הוזה שעליהם אמרו ז"ל (ינמות סג.) 'עד שיכלו
נשמות שכגוף, ואוצר שני של נשמות שכבר באו לעולם וזו חזרו ונתנו באוצר
החיים, וכולם נותנים שיר ושבת והודאה לבורא יתעלה שמו בסוד (משלי טו, ד) 'כל
פעל ה' למענהו'. למעלה מהם השיר והשבת העולה מהנשמות אשר הם בעולם
הזה אשר הם תוך הבשר והוא מונעם מהכיר ה' והם מתעצמים לאהוב ה' ולשבח
ולהודות למאמרו, זה עליון וחשוק אצל הבורא למעלה מהכל, וכמו שמבוארים
הדברים בהרחבה בספר הזוהר, גם בדבריהם ז"ל.

ולזה נתחכם משה וריצה ה' בדבר שהוא חפץ בו ואמר 'אלקי הרוחות לכל בשר' שאתה חפץ שאלקותך תהיה לרוחות בזמן שהם בבשר, ואם אתה ממיתם אתה חסר רצון זה, ואין נכון להגביר הדינים שיסוכבו הפסד קבלת אלקותך לרוחות שבבשר שהוא רום תכלית השקך.

וזהו יסוד גדול בעבודת ה', שכמה שהאדם נמצא יותר במקום החושך והגשמיות, יותר בבחינת 'בשר', אזי כל פעולה שהוא עושה הוא גורמת יותר נחת רוח לפני הקב"ה, ומכאן נקבל הסתכלות אחרת לגמרי על התורה ומצוות שאנו מקיימים, ועל השיר ושבח שאנו זוכים לתת להקב"ה, כמה גדלה מעלתם כאשר עושים זאת בעוד נשמתנו מצויה בגוף הגשמי, ואמנם בוודאי שנשמות הצדיקים בעולם העליון הם במדרגה עליונה וגבוהה הרבה, אבל הקב"ה רוצה את הנחת רוח דייקא מעמנו.

מעשה קטן בדורנו חשוב יותר מהעבודות הגדולות של הדורות הראשונים

וידוע בעניין זה מה שהביא הישמח ישראל (מאמרי מנחה סוף נו; פר' עקב סוף ד) מאביו הרבי הזקן מאלכסנדר זי"ע בשם רבינו חיים וויטאל ששאל את האריז"ל על מה דאיתא בירושלמי (שם פ"ה ה"ד) על מה שאמרו במשנה שם שפרתו של רבי אלעזר בן עזריה הייתה יוצאת ברצועה שבין קרניה שלא ברצון חכמים, "אמר רב חנניה פעם אחת היתה יוצאת, והושחרו שיניו מפני הצומות". ובגמרא (נד:) אמרו, "לא שלו היתה אלא של שכינתו היתה ומתוך שלא מיחה בה נקראת על שמו". ואעפ"כ, על עוון קל כזה, שאירע רק פעם אחת, הרבה כ"כ בתשובה וכתענית. ואם בארזים נפלה שלהבת, מה יעשו אזובי הקיר, ואנן מה נענין אבתריה (ובמקו"א (שער הגלגולים הקדמה למ) מבואר שמהרח"ו תמה לפני האריז"ל, על מה שהפליג בגדולת נשמתו, וע"ז שאל שהרי הקטן שבדורות הראשונים היה צדיק וחסיד, שאין אני מגיע לעקבו). והשיב לו האריז"ל, שאנחה אחת מעומק הלב בזמן הזה, יקר וחביב יותר בעיני ה' מהתעניות והסיגופים של הראשונים, מחמת גודל הסתרת פנים שיש בדורנו.

והישמח ישראל שם מוסיף, שאם בדורו של האריז"ל אמר כן, קל וחומר בן בנו של ק"ו על דורות האלה, יותר ממאתיים שנה אחר דורו הגדול של האריז"ל וכל קדושו עמו, אשר במשך הזמן ירד יותר ויותר המצב של כלל ישראל, והגיע לסתר

המדרגה, בוודאי שכאשר בן ישראל בא בזמן הזה ומשתדל להעמיד את עצמו לתפילה, לתשובה, לדבר מצוה, לעשות איזה מעשה טוב, החשיבות של זה עולה לאין ערוך.

ועד"ז האריך בספה"ק תפארת שלמה (פר' עקצ ד"ה א"י ויהי סג') על תקופת עקבתא דמשיחא, כי דווקא מחמת המצב השפל, שגברה החשכות והסמרא אחרא רודף כל היום באין מנום וכשל כח הסבל מרוב הצרות וטרדות הזמן, יקר מאוד לפני השי"ת כל בחינת התעוררות לעבודה לתורה ולתפילה אפילו שאינו כראוי ובכוונה הגדולה כמו בדורות הראשונים, בכל זאת המעט מהעבודות היא חשובה לפניו ית' כמו הרבה בימים שלפנינו.

והנה כמו שהוא כן בדרך כלל, כך בדרך פרט הרי לכל אחד בתנאי החיים שלו, בתוכיות לבו ובחיצוניותו ובסביבתו, מצויים לו טרדות שונות וקשיים רבים, המפריעים אותו מעבודת ה', עד שחושב, מה כבר אפשר לעשות נחת רוח לרבוש"ע במצב הזה. אבל באמת הוא להיפך, ואדרבה, שככל והטרדות גדולים יותר והקשיים מרובים, אזי הנחת רוח לפניו יתברך גדול יותר, כדברי האוה"ח הק' שזאת שבני אדם נמצאים 'תוך הבשר והוא מונעם מהכיר ה' והם מתעצמים לאהוב ה' ולשבתו ולהודות למאמרו' זהו הנחת רוח המעולה ביותר לפני השי"ת.

ואדרבה, יחשב האדם חשבוננו של עולם, שהנה הוא נמצא בדור הזה, דור ירוד וחלוש, עם כל הקשיים הרוחניים והגשמיים שישנם בכללות הדור והתקופה, והוא בעצמו יש לו ג"כ את ההפרעות המיוחדות שלו, עוד מידות רעות, תאוות, יצר-הרע'ם, ש'מונעם מהכיר ה', הרי כמה גדולה תהיה הנחת רוח לפני השי"ת אם על אף כל אלו יתעצם ויתגבר, וישתדל לעשות טוב, כל מעט שהוא יכול לעשות, הרי אין לתאר ולשער את הנחת רוח העולה למעלה.

זאת נשים אל לבנו, שלכל דבר קטן יש חשיבות גדולה כלפי שמיא, ואנו צריכים להחשיב ולייקר כל דבר שבקדושה שזוכים לעשות על אף כל המצב הרוחני והגשמי המקשה ומונע מלעבוד את ה'.

דרך קרח בבחינת 'נר מצוה' בלבד ולא על פי דרך התורה, ובאופן של פירוד והתנשאות
 בספה"ק מגיד דבריו ליעקב לרבינו בעל ההילולא זי"ע [מכת"י תלמידו
 הרה"ק רבי יעקב יהודה מנאדרזין זי"ע] (אומ ס) איתא בפרשתן, בעניין
 מחלוקתו של קרח, וז"ל:

המחלוקת שבין קרח ובין משה היה, שקרח פקח גדול היה (מנמוסא קורס סומ ס),
 ובירר לו דרך ישרה לעצמו להיות עובד ה' בדרכי המצות שיהיו על פי
 דעתו, ולא על פי דרך התורה, ולכן המשיך אחריו ר"נ איש לרמו על 'נר מצוה'
 (משלי ו, כג), היינו שיתנהג המצוה על פי דעתו, ולקח אותם בדברים והלבישן שליתות
 שכולן תכלת, הוא רמו כי אותם האנשים אשר פתה אותם ללכת אחרי עצתו
 הלבישן בלבוש גדלות, כי מלת תכלת מרמו לאיש בעל מדריגה, כי הוא בשפת
 חלקות פתה כל אחד ביחידות בלא התחברות חבירו, וזהו שתרגם אונקלוס (טו, ס)
 'ואיתפליג', שחילק כל אחד מהנפתים, ולכל אחד לפי הבנת שכלו הסית אותו עד
 אשר השתוה לדעת קרח.

ולא כן היתה דעת משה רבינו ע"ה עליו נאמר 'בכל ביתי נאמן הוא' (צמדנר יב, ז),
 ולא זו מדרך 'אור התורה' (עפ"י משלי ט) כאשר נצטווה מהשם יתברך, כנאמן
 הנפקד אצלו דבר ושומרו מכל אסון, וגם אם רבים יקומו עליו בתחבולות שונות
 לתת לאחרים את פקדונו לא ישלח בו יד לשנות דעת המפקיד. וכל דבריו היו עם
 כל ישראל בכלל, כמאמר הכתוב (דנריס א, ס) 'אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל
 ישראל', רצה לומר גם דברים קשים לא דיבר ליחידים רק אל כל ישראל בכלל. וזה
 שאמר משה רבינו ע"ה 'לא חמור אחד מהם נשאתי' וגו' (טו, טו), רצה לומר לא
 חומריות של 'אחד' מהם לקחתי כי גם דברי תוכחה להסיר החומריות מלב איש
 לא דיברתי עם אחד בפרט רק בכלל כנ"ל. ולכן שמואל הנביא שיצא מבני קרח
 היה מוכרח לתקן חטאת קרח ודיבר גם כן לישראל בתוכחה להיותם מכוונים
 לדברי משה רבינו ע"ה, ו'חמור מי לקחתי' וגו' (שמואל א יב, ג) פירושו כנ"ל כדברי
 משה רבינו ע"ה.

והדברים סתומים וחתומים, מה העניין של הדיבור עם יחידים או עם הכלל שבוה נחלקו הנהגותיהם של קרח ומרע"ה, ומה בין 'נר מצוה' שהיה דרכו של קרח, ל'תורה אור' שהיה דרכו של מרע"ה, ומה השייכות בין הדברים.

עולם התוהו - בבחינת נקודות כל אחד לעצמו ובהתנשאות בבחינת 'אנא אמלוך'

וייתכן לבאר עפ"י מה שהביא הישמח ישראל (ל"ג צעומר אות ט) בשם הרבי מביאלע, שאמר בשם המגיד ממעזריטש זי"ע שעולם התוהו הוא נקודות שאין להם אחיזה זה בזה, ועולם התיקון הוא גוון, ואמר הרבי מביאלע בזה הלשון, הגם כי הדבר הוא מסודות העליונים, אעפ"כ יוכל כאו"א ליקח לעצמו לימוד ודרך לעבודה, שיראה שיהיה מעולם התיקון ולא מעולם התוהו, שיהיה לו אחיזה ורעות איש ברעהו.

ובישמח ישראל שם (אות ט) איתא עוד בעניין עולם התוהו ושכירת הכלים שהיה בו, המרומוז בפרשת "ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום" (צראשית לו, לא), שכל אחד מהמלכים (המורה על הספירות של עולם התוהו) אמר 'אנא אמלוך' ולכן נאמר בהם "וימלוך וימת", עד המלך השמיני שהוא "הדר" שבו לא נאמר מיתה, יען כי הוא מהדר ומחזיר המלוכה למרי שמיא. נמצא שהשכירה בעולם התוהו היה מחמת ההתנשאות, וזהו שהביא הר"ק המגיד מקאז'ניץ זי"ע (עצומת ישראל פר' וישלם, ד"ה ואלה) בשם המגיד ממעזריטש, שכל אדם אשר מתנשא רוחו בקרבו לאמר אני למדן ואני עובד ה' הוא ממלכים דמיתו ומאנין תבירין ר"ל, והתיקון הוא ע"י שם מ"ה לדעת כי מה הוא זולת שפע הבורא ב"ה.

ושורש הדברים אחד הוא, שבעולם התוהו לא היה התכללות, אלא כל אחד לעצמו, וזהו מחמת ההתנשאות שהיה לכל אחד לומר 'אנא אמלוך'. ואילו עולם התיקון הוא ע"י הביטול והשפלות, שע"ז מתכללים כל הנקודות באחדות.

לכל אחד יש את העבודה הפרטית שלו, אבל זה צריך להיות מכח ההתחברות עם הכלל והנה באמת שנינו במשנה (צומ פ"א מ"ד) "אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני", היינו כי באמת כל אחד יש עליו את חובת העבודה המיוחדת לו, וכמו

שאמרו חז"ל (פנהרין לו.) "לפיכך נברא אדם יחיד, להגיד גדולתו של הקב"ה שטבע כל אדם בחותמו של אדם הראשון ואין אחד מהן דומה לחבירו, לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם", הרי שכל אדם הוא יחיד לעצמו בעבודת ה', ונדרש ממנו לפעול בעצמו את העבודות המיוחדות לו, וגם המצוות המוטלות על כל ישראל, אין יכול להסתפק במה שהכלל יקיימו, אלא כל אחד צריך לקיים בעצמו את כל התרי"ג מצוות. וזהו 'אם אין אני לי מי לי', שאין האדם בן חורין להיפטר מן העבודה ולסמוך על מה שהכלל יעשו, כי הוא יחיד לעצמו בזה שמוכרחת העבודה שלו ולא די במרובים העושים את המצוה.

אמנם עם זאת 'כשאני לעצמי מה אני', כי כאמור, שכאשר האדם נפרד מן הכלל והוא עומד לעצמו, אזי נהיה 'תוהו' ושבירה. אלא שהכלל עצמו בנוי מהרבה פרטים, וכמו שלעולם התיקון הוכרח הקדמת בחינת הנקודות, שאח"כ בהיכללם יחד נהיה בחינת הגוון, כך לכלל נצרך קיום כל פרט ופרט, שבהתכללותם נפעל השלימות של הכלל. אבל אם יישארו נקודות נפרדות, אזי יש שבירה חלילה, ורק ע"י החיבור נהיה התיקון השלם.

דרך קרח בבחינת 'נר מצוה' בלי 'אור תורה'
- היינו העבודה הפרטית שלא מכח ההתכללות

וזהו עניין 'נר מצוה' ו'תורה אור' המבואר בדברי הרבי מביאלע, כי הנה המצוה מקיים כל אחד ואחד לעצמו, כעניין 'אם אין אני לי מי לי', העבודה היחידית שיש לכל פרט. ואילו התכללות כל ישראל יחדיו הוא באור התורה, כי התורה היא מופנית לכללות ישראל כולם כאחד. ודרך התיקון הוא שקיום המצוה הוא מושרש באור התורה, היינו שהעבודה הפרטית של כאו"א היא מכח ההתכללות של כל ישראל כאיש אחד.

אמנם קרח היה עניינו ההפרדה, 'ואיתפליג קרח', וכדברי הרבי מביאלע, ש'פתה כל אחד ביחידות בלא התחברות חברו', והכנים בהם ההתנשאות, וכדבריו בעניין מה שהלבישם בטליתות שכולם תכלת ש'הלבישן בלבוש גדלות', ואמר שכל אחד יכול

להיות המנהיג והכהן הגדול, "כולם קדושים ובתוכם ה'" (טו, ג), "כולם שמעו דברים
בסיני מפי הגבורה" (לש"י עס), והוא בבחינת 'אנא אמלוך' שבעולם התוהו.

וזהו הכוונה במה ש'בירר לו דרך ישרה לעצמו להיות עובר ה' בדרכי המצות שיהיו
על פי דעתו, ולא על פי דרך התורה', בבחינת 'נר מצוה', היינו שלקח את המצוה
בלי האור של התורה, היינו החיבור של כלל ישראל כאמור, אלא לעשות את המצוה
לבד, באופן של פירוד שכאו"א יחידי לעצמו.

ובזה יש לבאר העונש של קורח ועדתו שנבלעו בתוך האדמה, כי מכיוון שדרכו באופן
של פירוד ו'אנא אמלוך', בבחינת עולם התוהו, וזה דבר שלא ייתכן במציאות
בעולם, אשר לכן נעשה בעולם התוהו שבירה וחורבן, ולכן גם קרח לא היה יכול
להישאר בעולם הזה והוכרח לצאת מגבולות העולם.

דרך מרע"ה בבחינת 'אור תורה' - התכללות כל פרטי בני ישראל

ולא כן דרך מרע"ה, ש'כל דבריו היו עם כל ישראל בכלל', כלשון הכתוב 'דיבר משה
אל כל ישראל', והיינו כי 'לא זו מדרך אור התורה', שבוזה כל פרטי בני ישראל
מתכללים יחד, בלא פירוד כאו"א לעצמו, בבחינת עולם התיקון.

והדברים עולים יפה עם דברי הנזעם אלימלך הידועים בפר' דברים שם עה"פ 'אל
כל ישראל', שכתב, שיש עולם שנקרא 'כל ישראל', וצריך האדם לקשר
עצמו שם בעולם ההוא בהתכללות עם כל ישראל, כי הוא לעצמו יכול לעתים
להתלכלך בחטא ועוון, אבל העולם ההוא שלם בלי שום פגם, כי כללות ישראל הם
צדיקים כמו שכתוב (ישעיה ס, כא) "ועמך כולם צדיקים", ואז יכול לעבוד את ה' כראוי.

והעולה, שעולם התיקון הוא בבחינה של כלל ישראל, וכמו שהביא הישמח ישראל
בשם הרבי מביאלע שהלימוד למעשה מעניין סתום ונשגב זה הוא להיות
באחדות איש עם רעהו, ובוודאי שצריך להיות ג"כ הבחינה של 'נר מצוה', שיהודי
צריך להשתדל להגיע לשלימות המיוחדת שהקב"ה הועיד לו, אבל כל זה צמוד יחד

עם הענין של כלל ישראל, להתאחד ולהתחבר יחדיו, אשר אי אפשר להגיע לשלימות בלי זה.

ובפרט בדורינו אנו, כמו שניבא הנביא מלאכי (ג, טו) על דור עקבתא דמשיחא, שתהיה שפלות גדולה כ"כ, שיוכלו להחזיק את היהדות רק על ידי "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחשבי שמו", שע"י האחדות וההתחברות יהיה שייך להיות 'יראי ה' וחושבי שמו'.

בדורנו אין צורך גם בדרגת 'הבא לטהר' כיוון שהאבות הק' כבר סללו את הדרכים

מסופר שפעם כאשר באו החסידים ליו"ט שבועות אצל הרבי מביאלע, הציעו לפניו קושיא הטורדת את דעתם, שהנה אמרו חז"ל (יומא למ:): "הבא לטהר מסייעין אותו", אולם כל זה אחר שהאדם הוא כבר בבחינה זו של 'בא לטהר', ולא גילו לנו חז"ל איך זוכים להגיע למדרגה זו עצמה. – עד כדי כך הגיעה שפלות רוחם, עד שלא הבינו איך זוכים להיות עכ"פ 'הבא לטהר', זהו הרי גם כן מדרגה ואיך זוכים לזה.

ענה להם הרבי בלשון התפילה: "עזרת אבותינו אתה הוא מעולם מגן ומושיע להם ולבניהם אחריהם בכל דור ודור", ולא הבינו החסידים מה תירץ להם בזה. הלכו ושאלו את הרה"ק רבי יחיא"ל מא"כסנדר זי"ע שיאמר להם פירוש הדברים. אמר להם שילכו לרה"ק מנאדרזין שיודע יותר את כוונות הרבי, השיבו לו שאם כבר באנו אל כבוד תורתו לא נלך מכאן והוא יגיד להם. ואמר להם הפירוש כך: הנה ההבדל בין המילה 'עזר' למילה 'מושיע', ש'עזר' היינו שהאדם עושה משהו בעצמו ומסייעים אותו לגמור הדבר, ואילו 'מושיע' היינו שהאדם בעצמו אינו עושה מאומה, ומושיעים אותו מכל וכל. וזהו 'עזרת אבותינו', שאבותינו הגיעו למדרגה זו של 'הבא לטהר', ולא היו צריכים אלא שסייעו בידם, בבחינת 'עזרה'. לעומת זאת, 'לבניהם', שהם כבר אינם יכולים להגיע לבחינה של 'הבא לטהר', אזי השי"ת 'מושיע להם' לגמרי, אף מבלי להיות בדרגת 'בא לטהר', אלא הוא נותן הכל.

ובמובן שצריך פירוש לפירוש, האומנם מקבלים את הכל מלעילא, בלי לעשות מאומה, הרי וודאי שכל אחד צריך לעשות משהו בעבודה עצמית. ואמרנו כמה פעמים הכוונה בזה, דפירוש 'הבא לטהר' היינו לפתוח פתח ולסלול את הדרך, ואז זוכים לסיוע מלעילא להמשיך הלאה, ובאמת שלזה גופא, לסלול את הדרך צריך עבודות גדולות ונשגבות, אשר זה שייך רק לאבות הק' הרמים והנשגבים, ולא לנו קטני המדרגה וחלושי הדעת. אכן ממילא, כיוון שהאבות כבר פתחו וסללו את הדרכים, אזי אנו, 'בניהם אחריהם בכל דור ודור' כבר אינם צריכים לפתוח בעצמנו, ואם רק נלך בדרכים אלו ונמשיך במה שכבר פתחו אבותינו, אז נזכה לעזרה מן השמים, שהוא בגדר 'ישועה' מבחינת עבודתנו שאין אנו גם בבחינת 'הבא לטהר', אולם באמת זהו המשך של עבודת האבות הק'.

וזוה גופא עבודת 'הבא לטהר' של דורנו, היינו ללכת בדרכים של הדורות שעברו, "ורעי את גדיתיך על משכנות הרעים" (סיה"ט ט"ז, ט), להמשיך לרעות בעקבי הרועים שכבר פתחו לנו את הפתח וסללו את המסילה.

והנה כאשר מתחברים יחדיו באחדות גמורה, בבחינת כלל ישראל כאמור, אזי יש כח גדול לעורר לעילא כל ההשפעות מכח 'עזרת אבותינו', ובפרט בעל ההילולא זי"ע שהיה אצלו כנודע השפעות מופלגות, ואנו באים בעולם הזה בכח המצוות שאנו עושים כאן שגדלה מעלתם על פני הנחת רוח שגורמים הצדיקים לעילא כאמור, לבקש שזכותו הגדולה תגן עלינו שיושפע עלינו הכח שנוכל ללכת הלאה בדרכים הסלולים לנו מאבותינו הק' זי"ע, ותשרה עלינו רוח הקדושה, ושבני ישראל ייושעו ברפואות וישועות, בשמחות ובבשורות טובות, והכל באופן של השפעה ברחבות, ונזכה במהרה לישועת הכלל אמן.

